

Informatienota aan de Sectorale Fondsen Sociale Maribel

Wijzigingen vanaf 1 januari 2020

Het koninklijk besluit van 19 september 2019 tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op de bevordering van de tewerkstelling in de non-profit sector treedt in werking op 1 januari 2020. Er zijn onder andere aanpassingen aan de controle van het arbeidsvolume, de controlerapporten, het werkingsdocument,...

Deze informatienota is bestemd voor de sectorale fondsen Sociale Maribel en de paritaire (sub)comités die tot het toepassingsgebied van de sociale Maribel behoren. Het doel ervan is om de nieuwe bepalingen op een overzichtelijke wijze te verduidelijken.

<u>De punten 2.3., 2.4., 2.5., 3 en 4 van de informatienota van 15 maart 2017 worden herzien.</u>

De bepalingen zijn eveneens van toepassing voor de publieke sector. Omwille van de leesbaarheid spreken we echter enkel over de 'Fondsen Sociale Maribel' en vermelden we het 'Fonds Sociale Maribel van de Openbare Sector' niet afzonderlijk.

Om de leesbaarheid van de nota te bevorderen hanteren we volgende verkorte aanduidingen:

- Maribelwerknemer: een werknemer van wie de tewerkstelling, deels of volledig, wordt gefinancierd met middelen sociale of fiscale Maribel
- het kb: het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op de bevordering van de tewerkstelling in de non-profitsector
- RSZ: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
- de AD IAB van de FOD WASO: de Afdeling Werkgelegenheid van de Algemene Directie Individuele Arbeidsbetrekkingen, Inspraakorganen en Werkgelegenheid van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Inhoudsopgave

1. Loonplafond (cao).....	3
2. Bedreigde banen	4
3. Het werkingsdocument	5
4. Controle op de bijkomende tewerkstelling.....	5
4.1. DmfA-gegevens voor de controle op de bijkomende tewerkstelling.....	6
4.1.1. Qbis.....	6
4.1.2. RSZ-bestanden voor de controle op het arbeidsvolume.....	7
4.2. Controle toename arbeidsvolume per werkgever	8
4.2.1. Basiscontrole	8
4.2.2. Bijkomende controles op de bijkomende tewerkstelling.....	12
4.3. Controle toename arbeidsvolume per paritair comité	12
5. Rapportering.....	14
5.1. Rapport over de financiële gegevens	14
5.2. Rapport over de toekenningen	16
5.3. Rapport over de realisaties	17
5.4. Rapport over het gemeenschappelijk beheer	17
5.4.1. Inhoud rapport	17
5.4.2. Rol revisoren.....	17
5.4.3. Commissie sociale Maribel.....	18
5.4.4. Terugbetaling aan de Fondsen	18
6. Terugvorderingen door het Fonds	18
7. Aanpassingen aan de collectieve arbeidsovereenkomsten sociale Maribel.....	19

1. Loonplafond (cao)

- Situatie t.e.m. 31/12/2019

Door het koninklijk besluit van 1 juni 2016 tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op de bevordering van de tewerkstelling in de non-profitsector was er voor de toekenningen die werden gefinancierd met de tax-shift of het competitiviteitspact geen loonplafond meer van toepassing. Op enkele uitzonderingen na, was het voor de andere toekenningen niet mogelijk om een werknemer te financieren die meer verdiende dan het bedrag voorzien in de cao of het raamakkoord. Het bedrag dat hierin werd vermeld kon sowieso niet hoger zijn dan 64.937,84 euro (basisbedrag 2003, te indexeren).

- Aanpassing

Vanaf 1 januari 2020 maakt het niet langer uit of een werknemer al dan niet met middelen van de tax-shift of het competitiviteitspact wordt gefinancierd. De sociale partners zijn daarenboven vrij om te beslissen of er al dan niet een loonplafond wordt opgenomen in de cao of raamakkoord. Het maximumbedrag van 64.937,84 euro (basisbedrag 2003, te indexeren) uit artikel 12 en de bepaling uit het oude artikel 13 werd geschrapt. Als er dus een maximumbedrag wordt vastgelegd, mag dit dus hoger liggen.

Indien er in de cao of het raamakkoord geen loonplafond is opgenomen, kan het Fonds beslissen om de toekenning te beperken tot aanwervingen met een bepaald diploma of in een bepaald barema. Het is immers eigen aan het stelsel van de sociale Maribel dat de Fondsen een grote vrijheid kennen in het bepalen van de criteria voor de toekenning van de middelen, mits deze criteria de beginselen van gelijkheid en non-discriminatie niet schenden. De criteria moeten zoals steeds op voorhand zijn opgenomen zijn in het werkingsdocument.

- Controle

Indien de sociale partners beslissen om een loonplafond op te leggen, moet dit worden gecontroleerd.

Voor 1 januari 2020 was er in artikel 13 van het kb opgenomen welke gegevens de werkgevers aan het Fonds moesten communiceren en hoe deze verder door de FOD WASO en de RSZ moesten worden behandeld. Deze gegevensstroom wordt afgeschaft. Via de aangifte van de Maribelwerknemers in de DmfA, beschikken de Fondsen immers rechtstreeks over deze gegevens.

De Fondsen zijn vanaf 1 januari 2020 volledig vrij om de wijze waarop deze controle verloopt te bepalen. In het werkingsdocument moet er wel worden vermeld welke documenten de werkgevers aan het Fonds moeten bezorgen in het kader van deze controle.

2. Bedreigde banen

- Situatie t.e.m. 31/12/2019

Sinds het voormeld besluit van 1 juni 2016 was het voor werkgevers onder bepaalde voorwaarden mogelijk om een verhoging van een bestaande tussenkomst te vragen bij een arbeidsvolumedaling van minstens 3% van hun totale personeelsbestand.

- Aanpassing

De specifieke regeling rond de bedreigde banen verdwijnt vanaf 1 januari 2020.

De Fondsen beschikken immers over andere mogelijkheden om het niveau van de financiering aan te passen en zo de continuïteit van de tewerkstelling te waarborgen.

1) Zo voorziet artikel 49, tweede lid van het kb in de mogelijkheid om geleidelijk het tussenkomstniveau (bij bestaande banen) te verhogen tot een financieringsniveau dat duurzame en stabiele banen waarborgt.

Concreet betekent dit dat de Fondsen Sociale Maribel zelf de maximale tussenkomst per tewerkstelling kunnen herzien tot een duurzaam en stabiel niveau en daarbij een groeipad vastleggen waarbij de maximale tussenkomst geleidelijk toeneemt.

Vanzelfsprekend zal het Fonds het financieringsniveau maar kunnen optrekken in functie van de middelen die hiervoor beschikbaar zijn.

2) Voor de nieuwe toekenningen (en dus niet enkel voor werknemers die worden gefinancierd met middelen van de tax-shift en het competitiviteitspact) geldt het principe dat de tussenkomst voorziet in een financiering aan 100% van de werkelijke loonkost.

Het beheerscomité van het Fonds sociale Maribel kan hier echter van afwijken en beslissen dat de financiering wordt beperkt tot een maximale tussenkomst per voltijds equivalent.

3. Het werkingsdocument

- Situatie t.e.m. 31/12/2019

Sinds eind 2006 moet elk Fonds over een werkingsdocument beschikken. Dit document moet de volgende gegevens bevatten:

- 1) de toekenningscriteria
- 2) de wijze waarop de toekenning van bijkomende middelen wordt verdeeld over de kandidaat-werkgevers
- 3) het percentage, frequentie en het ogenblik van betaling van de financiële tussenkomst
- 4) de lijst van informatie te leveren door de werkgever nodig voor de uitbetaling van de tussenkomsten (rekening houdend met de gegevens afkomstig uit de DmfA)
- 5) de objectieve criteria die het beheerscomité hanteert om een voorafgaande melding over een daling van het arbeidsvolume te beoordelen.

- Aanpassing

Vanaf 1 januari 2020 komt hier een zesde punt bij:

- 6) de lijst van documenten die de werkgever aan het Fonds moet bezorgen die nodig zijn voor de controle van het loonplafond (in het geval er zo'n plafond is voorzien in de cao of het raamakkoord).

Nieuw is ook dat het werkingsdocument online op de website van het Fonds sociale Maribel moet worden geplaatst. Als het beheerscomité wijzigingen goedkeurt, is het de bedoeling dat de nieuwe versie zo snel mogelijk op de website verschijnt.

We herinneren eraan dat het werkingsdocument een belangrijk instrument is dat de gelijke en objectieve behandeling van de werkgevers garandeert, door alle relevante informatie in één document te verzamelen en raadpleegbaar te maken.

4. Controle op de bijkomende tewerkstelling

De controle van het arbeidsvolume zoals voorzien in artikel 50 van het kb heeft als doel na te zien of de dotaties sociale Maribel effectief leiden tot een stijging van het arbeidsvolume zoals beschreven in het eerste lid van artikel 18 van het kb:

- *“De financiële tussenkomst wordt door het sectoraal Fonds toegekend aan werkgevers die de verbintenis aangaan een netto aangroei van de tewerkstelling te verwezenlijken en dit a rato van de hen toegekende financiering.”*

Het controlemechanisme voorziet in een eventuele terugvordering van de subsidiëring.

Deze controle staat echter niet op zichzelf. Het Fonds dient immers ook te checken of het aantal toegepaste subsidiëringen overeenstemt met het aantal toekenningen. Daarenboven moet er

eveneens worden gecontroleerd of de toekenningsvoorwaarden werden gerespecteerd (bv. een toekenning voor een specifieke functie, voor de houders van een bepaald diploma,...).

Het is evident dat de werkgever niet meer subsidiëringen kan ontvangen dan het aantal toekenningen. Als het Fonds vaststelt dat de werkgever meer subsidiëring vraagt dan toegekend, dan moet er sowieso een terugvordering worden gevraagd, ongeacht de evolutie van het arbeidsvolume.

De controle van het arbeidsvolume met betrekking tot het jaar 2019 verschilt fundamenteel van de vorige jaren omwille van twee grote aanpassingen die werden doorgevoerd:

- 1) de RSZ-gegevens die als basis dienen voor de controle wijzigen (zie 4.1.)
- 2) de jaarlijkse vergelijking van het arbeidsvolume met het arbeidsvolume van de twee voorgaande jaren voor alle werkgevers die een Maribelsubsidie ontvangen (zie 4.2.).

4.1. DmfA-gegevens voor de controle op de bijkomende tewerkstelling¹

Sinds het vierde kwartaal 2018 zijn in de DmfA-aangiften een aantal nieuwe zones voorzien die informatie bevatten met betrekking tot de Maribelwerknemers. Hierdoor zullen voor het eerst de Maribelwerknemers in de DmfA te onderscheiden zijn van de andere werknemers. Meer informatie over deze nieuwe zones is te vinden op de volgende webpagina:

https://www.socialsecurity.be/site_nl/employer/applics/dmfa/documents/pdf/communicatie_sociale_maribel.pdf

4.1.1. Qbis

Voor wat betreft de controle op de toename van het arbeidsvolume is de zone 'Qbis' een cruciaal nieuw gegeven. De Qbis staat voor "het aantal (door de sociale Maribel) gesubsidieerde uren per week van de werknemer".

Het invullen van deze zone geeft aan dat de werknemer wordt gefinancierd met Maribelmiddelen.

De waarde van Qbis wordt bekomen door de toekenning in voltijdse equivalenten te vermenigvuldigen met het gemiddeld aantal uren per week van de maatpersoon (S). De hoger vermelde webpagina bevat meer bijzonderheden over het correct invullen van deze zone.

Qbis onderscheidt zich dus van Q. Q is het gemiddeld aantal uur per week van de werknemer zoals contractueel vastgesteld.

Zo is de situatie perfect mogelijk waarbij een werknemer slechts voor een deel van zijn tewerkstelling via de Maribelmiddelen wordt gefinancierd. In dat geval zal Qbis kleiner zijn dan Q. Indien Qbis gelijk is aan Q wordt de werknemer volledig met Maribelmiddelen gefinancierd.

¹ Werkgevers uit de openbare sector die onder het toepassingsgebied vallen van het Fonds Sociale Maribel van de Overheidssector zijn al sinds 2006 verplicht om een aantal gegevens mee te geven via de DmfAPPL en de DmfA.

Voorbeeld: een werknemer heeft een tewerkstelling van $4/5^{\text{de}}$ in een 38-urenweek en wordt voor 0,5 VTE gefinancierd via de middelen sociale Maribel. Hij wordt aangegeven als volgt:

- $Q = 30,40$
- $Q_{\text{bis}} = 19$
- $S = 38$.

4.1.2. RSZ-bestanden voor de controle op het arbeidsvolume

De RSZ zal ten laatste in oktober van elk jaar aan de AD IAB van de FOD WASO bestanden overmaken met informatie over het arbeidsvolume van alle werkgevers. De AD IAB van de FOD WASO zal deze informatie doorsturen naar de sectorale Fondsen sociale Maribel.

Per werkgever zal het bestand, uitgesplitst per kwartaal en per paritair (sub)comité, volgende informatie bevatten:

- aantal werknemers (op basis van het aantal verschillende rijksregisternummers)
- aantal werknemers sociale Maribel (indien $Q_{\text{bis}} > 0$ en op basis van het aantal verschillende rijksregisternummers)
- het arbeidsvolume op basis van de tewerkstellingsbreuk van alle werknemers
- het arbeidsvolume sociale Maribel op basis van de tewerkstellingsbreuk van alle Maribelwerknemers.

De tewerkstellingsbreuk wordt berekend op basis van twee elementen:

- de verhouding Q/S ;
- de begin- en einddatum van de tewerkstelling in het kwartaal.

Voor de tewerkstellingsbreuk sociale Maribel wordt de verhouding Q_{bis}/S gebruikt.

Voorbeelden:

- Een voltijdse werknemer die een volledig kwartaal in dienst is, zal meetellen voor 1,00 vte
- Een halftijdse werknemer ($Q/S=19/38$) die een volledig kwartaal in dienst is, zal in dat kwartaal meetellen voor 0,50 vte
- Een $4/5^{\text{de}}$ werknemer ($Q/S= 30,40/38$) die op 1 juni in dienst komt, zal voor het tweede kwartaal meetellen voor 0,26 vte (= $30,40/38 \times 30/91$ kalenderdagen).

Het is de bedoeling dat de Fondsen vanaf de controle met betrekking tot het jaar 2019 uitvoeren op basis van de gegevens Q/S verminderd met Q_{bis}/S . Net als in het verleden gebeurt de controle op het volledige arbeidsvolume van de werkgever.

Het resultaat van deze berekening wordt gemaakt voor de jaren X , $X-1$ en $X-2$. Daarna wordt het resultaat voor het jaar X vergeleken met het jaar $X-1$ en het jaar $X-2$ (zie 4.2.).

Aangezien de Q_{bis} pas vanaf het vierde kwartaal 2018 is opgenomen in de DmfA, zullen er geen gegevens over de Maribeltewerkstelling ter beschikking staan voor de jaren 2018 en eerder. De

gerealiseerde Maribeltewerking zal voor die jaren door de Fondsen sociale Maribel zelf moeten worden aangevuld.

Om bepaalde situaties beter kunnen in te schatten, zullen gedurende de eerstkomende jaren ook de vroegere RSZ-bestanden met betrekking tot het arbeidsvolume ('VTE-SM') worden doorgegeven aan de Fondsen.

Het gebruik van Q/S bij de controle van het arbeidsvolume geeft een preciezer beeld dan het geval was bij het 'VTE-SM'.

Het belangrijkste verschil is dat de nieuwe berekeningswijze van het arbeidsvolume steunt op de contractuele tewerking op basis van de wekelijkse arbeidsduur (Q/S) en de begin- en einddatum van de overeenkomst, terwijl de oude berekeningswijze steunde op de reële tewerking op basis van het aantal aangegeven dagen (voltijdse tewerking) of uren (deeltijdse tewerking). Daarbij werd rekening gehouden met de bezoldigde dagen, vakantiedagen en gelijkgestelde dagen, met uitzondering van de dagen van de code-30 reeks (het gaat om verlof zonder wedde of andere periodes waarvoor de werkgever geen loon betaalt en geen specifieke code is voorzien).

Opmerking: Wanneer bepaalde Maribelwerknemers niet met een Qbis in de DmfA worden aangeduid, moet er weliswaar toch met deze realisaties rekening worden gehouden bij de controle. Dit is bijvoorbeeld het geval bij vervangers van werknemers in het kader van het 'project 600' (PC 330). Hierop zal het Fonds een correctie moeten doorvoeren en de Qbis bij de desbetreffende werkgever moeten vermeerderen met het door de vervanger gerealiseerde arbeidsvolume.

[4.2. Controle toename arbeidsvolume per werkgever](#)

4.2.1. Basiscontrole

- Situatie tot en met de controle van de arbeidsvolumes uit 2018

Tot en met de RSZ-gegevens van 2018 (die in 2019 aan de Fondsen werden bezorgd) lag de focus van de controle op het feit of nieuwe toekenningen weldegelijk resulteerden in een overeenkomstig bijkomend arbeidsvolume (ten opzichte van het gemiddeld arbeidsvolume van twee en drie jaren eerder).

- Aanpassing

Vanaf de controle van de RSZ-gegevens van 2019 moeten alle werkgevers die in het gecontroleerde jaar Maribelmiddelen ontvingen aan de controle van het arbeidsvolume worden onderworpen. Het maakt dus geen verschil of het hierbij om oude of nieuwe toekenningen gaat.

Voor de controle op het arbeidsvolume van het jaar X, zal de RSZ ten laatste in de maand oktober van het jaar X+1 het arbeidsvolume uitgedrukt in voltijdse equivalenten aan de AD IAB van de FOD WASO meedelen. De FOD zal deze gegevens vervolgens doorsturen naar de Fondsen Sociale Maribel.

Zoals gemeld in punt 4.1. van deze nota, zal de berekening van het arbeidsvolume wat anders verlopen dan in het verleden.

De Fondsen hebben tijd tot de maand juni van het jaar X+2 om de toename van het arbeidsvolume te controleren.

Deze controle verloopt in de volgende stappen:

❖ **Stap 1.** Controle op de correctheid van de gegevens van het arbeidsvolume

De Fondsen kijken na of de gegevens vermeld in de DmfA door de werkgever in verband met de Maribelwerknemers correct zijn. Sinds de introductie van de gegevensstromen van de RSZ aangaande de DmfA-gegevens en het gebruik van deze informatie voor de financiering van de Maribeltewerkstellingen, is dit een controle die ook los van artikel 50 van het kb moet gebeuren.

Deze controle is cruciaal aangezien het mogelijk is dat het arbeidsvolume van de Maribelwerknemers in de DmfA hoger ligt dan het aantal toekenningen door het betrokken Fonds.

Dit zal bijvoorbeeld het geval zijn indien een Maribelwerknemer voor een bepaalde tijd afwezig is (bijvoorbeeld ziekte) en gedurende die periode op de aangifte wordt vermeld als Maribelwerknemer, terwijl de werkgever een vervangende werknemer financiert met de Maribelmiddelen.

❖ **Stap 2.** Controle op het arbeidsvolume

Het arbeidsvolume van het jaar X wordt vergeleken met het arbeidsvolume van zowel het jaar X-1 als van het jaar X-2. Om het arbeidsvolume van een jaar te bekomen, wordt het arbeidsvolume van elk van de vier kwartalen opgeteld en gedeeld door 4.

Het arbeidsvolume is uitgedrukt in voltijdse equivalenten en bevat alle werknemers van de werkgever (= Q/S, meer info zie 4.1). Van dit arbeidsvolume wordt het arbeidsvolume van de Maribelwerknemers afgetrokken (= Qbis/S).

Indien bij de controle van de correctheid van het arbeidsvolume afwijkingen worden vastgesteld (zie stap 1 en de opmerking onder punt 4.1.2.), dan wordt hiermee rekening gehouden.

❖ **Stap 3.** Opvragen van verantwoordingen

Indien het arbeidsvolume van het jaar X hoger is dan of gelijk is aan het arbeidsvolume van het jaar X-1 OF van het jaar X-2, wordt het arbeidsvolume aanvaard.

Indien het arbeidsvolume van het jaar X lager is dan het arbeidsvolume van zowel het jaar X-1 als het jaar X-2, dan dient aan de werkgever een verantwoording te worden gevraagd voor deze volumedaling.

De werkgever heeft één maand om zijn verantwoording over te maken aan het beheerscomité van het Fonds.

Uitzondering: deze verantwoording moet niet worden gevraagd als de werkgever volgens de bepalingen van artikel 14 van het kb voorafgaand aan de daling melding heeft gemaakt van de vermindering van het arbeidsvolume en het Fonds hieraan zijn instemming heeft betuigd. Weliswaar moet bij de controle worden nagegaan of de vastgestelde daling niet groter is dan wat er voorafgaand werd gemeld.

❖ **Stap 4.** Beslissing van het beheerscomité en eventuele terugvordering

Op zijn eerste vergadering na ontvangst van de verantwoording beslist het beheerscomité of het de verantwoording geheel, gedeeltelijk of niet aanvaardt.

Indien de daling van het arbeidsvolume niet wordt aanvaard, dan dient een deel van de tussenkomsten aan de werkgever te worden teruggevorderd.

Deze terugvordering is gelijk aan de gemiddelde tussenkomst voor één voltijdse equivalent bij de betrokken werknemer vermenigvuldigd met de daling van het arbeidsvolume van het jaar X ten opzichte van het jaar X-1, uitgedrukt in voltijdse equivalenten, en beperkt tot het door het beheerscomité niet-aanvaarde deel van de daling.

Om de gemiddelde tussenkomst voor één equivalent te berekenen voor het jaar X neemt men het totaalbedrag van de financiering sociale Maribel voor de werkgever en deelt dit door het aantal Maribelwerknemers, uitgedrukt in voltijdse equivalenten.

Voorbeeld 1 – daling ten opzichte van de twee voorgaande jaren

	jaar (X-2)	jaar (X-1)	jaar (X)
Toekenning (in VTE)	0	2	2
Arbeidsvolume (Q/S)	100	102	101
Gerealiseerde toekenning (Qbis/S)	0	1,5	1,8
(Q/S) – (Qbis/S)	100	100,5	99,2

Vanaf 1 april van het jaar X-1 kreeg de werkgever twee toekenningen die hij volledig wist in te vullen. In het jaar X werd 1,8 vte van de twee toekenningen gerealiseerd. Als deze in mindering worden gebracht, ligt het arbeidsvolume lager dan in de twee voorgaande jaren. De werkgever zal dit volgens de bepaling voorzien in artikel 50, §2 moeten verantwoorden.

De maximale terugvordering wordt bepaald op basis van de vergelijking van de arbeidsvolumes van het jaar X met het jaar X-1 (er wordt dus geen rekening gehouden met het jaar X-2). De maximale terugvordering bedraagt dus 1,3 VTE (100,50 – 99,2).

Voorbeeld 2 – daling ten opzichte van de twee voorgaande jaren (+ voorafgaande melding in het kader van artikel 14)

	jaar (X-2)	jaar (X-1)	jaar (X)
Toekenning (in VTE)	2	2	2
Arbeidsvolume (Q/S)	100	101	81
Gerealiseerde toekenning (Qbis/S)	1,8	1,7	1,9
(Q/S) – (Qbis/S)	98,2	99,3	79,1

Het arbeidsvolume van de werkgever daalde in het jaar X ten opzichte van het jaar X-2 en het jaar X-1. Het arbeidsvolume, waarbij de gerealiseerde toekenning in minder werd gebracht, ligt lager dan in het jaar X-2 en het jaar X-1. Op het einde van het jaar X-1 verzond de werkgever echter een melding van een daling van het arbeidsvolume met 20 vte die zou ingaan vanaf 1 januari van het jaar X. Het beheerscomité van het Fonds besloot zijn instemming te betuigen met het voorstel van vermindering van het arbeidsvolume (op basis van objectieve criteria vermeld in het werkingsdocument) en ging akkoord om de toekenning op 2 vte te behouden. Ondanks de daling van het arbeidsvolume ten opzichte van de twee voorgaande jaren, moet er geen bijkomende verantwoording worden gevraagd.

Dit zou wel nodig geweest zijn indien er bijvoorbeeld een daling van 21 vte werd vastgesteld. Er moet dus steeds goed worden gecontroleerd of een goedgekeurde melding (in het kader van artikel 14) een volledige verklaring biedt voor een vastgestelde daling.

Voorbeeld 3 – daling ten opzichte van één van de twee voorgaande jaren

	jaar (X-2)	jaar (X-1)	jaar (X)
Toekenning (in VTE)	3	3,5	3,5
Arbeidsvolume (Q/S)	100	101	99,7
Gerealiseerde toekenning (Qbis/S)	2,7	3,4	2,3
(Q/S) – (Qbis/S)	97,3	97,6	97,4

Het arbeidsvolume van de werkgever daalde in het jaar X zowel ten opzichte van het jaar X-2 als van het jaar X-1. Nadat de gerealiseerde toekenning in mindering werd gebracht, ligt het arbeidsvolume van het jaar X enkel lager dan in het jaar X-1. Zodoende moet er aan deze werkgever geen verantwoording worden gevraagd.

- Opgvolging van een arbeidsvolumedaling door het Fonds

Bij een daling van het arbeidsvolume voorziet artikel 50 enkel in een terugvordering van subsidiëringen. Dit sluit echter niet uit dat een Fonds ook kan beslissen om de toekomstige toekenningen stop te zetten of te verminderen als deze niet meer kunnen worden gerealiseerd.

In dat geval moet het Fonds de regels voor wat betreft het stopzetten en het verminderen van de toegekende arbeidsposten vooraf bepalen en opnemen in het werkingsdocument.

4.2.2. Bijkomende controles op de bijkomende tewerkstelling

Het stelsel van de sociale Maribel heeft specifiek als doel om bijkomende tewerkstelling te creëren. De controle op de stijging van het arbeidsvolume is een belangrijk middel om de realisatie van de jobcreatie te controleren. Anderzijds betekent een stijging van het arbeidsvolume niet automatisch dat alle toekenningen ook effectief tot bijkomende tewerkstelling hebben geleid.

Maribelmiddelen mogen zo enkel worden gebruikt voor nieuw gecreëerde tewerkstellingen en ze kunnen dus nooit worden gebruikt voor de financiering van een tewerkstelling die al bestond vóór de toekenning van de middelen.

Zo is het niet toegelaten dat:

- een nieuwe toekenning met Maribelfinanciering wordt aangewend ter financiering van tewerkstelling die al bestond voor de toekenning van de financiering
- een nieuwe toekenning met Maribelfinanciering gepaard gaat met ontslagen.

Indien het beheerscomité deze zaken vaststelt kan het beslissen om, op basis van artikel 50, §2/1 van het kb, een verantwoording op te vragen aan de werkgever.

Op de eerste vergadering van het beheerscomité na ontvangst van de verantwoording, spreekt het beheerscomité zich uit over deze verantwoording.

Het beheerscomité kan beslissen om de verantwoording niet te aanvaarden.

Indien de werkgever geen verantwoording binnen de termijn heeft bezorgd of indien het beheerscomité de verantwoording niet aanvaardt, moet de werkgever de nieuw toegekende tussenkomst van het betrokken jaar aan het Fonds terugstorten.

4.3. Controle toename arbeidsvolume per paritair comité

Op dezelfde manier als voor de werkgevers wijzigt eveneens de controle op het arbeidsvolume per paritair comité (art. 50, §3 kb 18 juli 2002).

Indien wordt vastgesteld dat het arbeidsvolume verminderd met de Maribeltewerkstelling daalt ten opzichte van het jaar X-1 en eveneens ten opzichte van het jaar X-2, dan zal de voorzitter van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg een aangetekend schrijven richten aan het betrokken Fonds Sociale Maribel.

Op basis van een advies van de regeringscommissaris en de verklaring / bewijsstukken van het Fonds, neemt de Commissie sociale Maribel een beslissing. Indien de daling van het arbeidsvolume niet afdoende kan worden gemotiveerd, kan de Commissie beslissen om de dotaties te verminderen.

Om deze controle mogelijk te maken, zullen de Fondsen tijdelijk nog informatie moeten overmaken over het gerealiseerd arbeidsvolume aan de AD IAB van de FOD WASO aangezien de gegevens over de Maribelwerknemers nog niet beschikbaar zijn in de DmfA voor de jaren 2018 en eerder (zie punt 5.3. van deze nota).

5. Rapportering

Tot en met 2019 bestonden er verschillende controlerapporten met aparte deadlines.

Vanaf 2020 wordt de deadline voor alle rapporten samengebracht op 30 juni van het jaar X+1. Ten laatste op 30 juni 2020 worden zodoende de rapporten verwacht met betrekking tot het jaar 2019.

De rapportering omvat de volgende onderdelen:

- de balans en resultatenrekening of de jaarrekening
- het verslag van de revisor
- het rapport over de financiële gegevens (meer info: 5.1.), de toekenningen (meer info: 5.2.) en de realisaties (meer info: 5.3.).
- in het geval van gemeenschappelijk administratief beheer (meer info: 5.4.):
 - het rapport opgesteld door de rechtspersoon die instaat voor het gemeenschappelijk beheer.
 - het verslag van de revisor (over het gemeenschappelijk beheer) van het Fonds sociale Maribel aan het beheerscomité.

Deze rapporten moeten worden bezorgd aan:

- de minister bevoegd voor Werk
- de minister bevoegd voor Sociale Zaken
- de minister bevoegd voor Volksgezondheid
- de minister bevoegd voor Financiën
- de Commissie sociale Maribel².

5.1. Rapport over de financiële gegevens

In het rapport met betrekking tot de financiële gegevens moet volgende informatie duidelijk worden opgenomen:

- de toestand van provisies en reserves op 1 januari en 31 december van het betrokken jaar;
- de toestand van vorderingen en schulden op 1 januari en 31 december van het betrokken jaar;
- de kastoestand op 1 januari en 31 december van het betrokken jaar;
- de ontvangen dotatie sociale Maribel voor het betrokken jaar (dus inclusief de storting van 6% in april van het jaar X+1)³;
- de ontvangen dotatie fiscale Maribel;
- de ontvangsten van middelen die werden teruggestort door de rechtspersoon die instaat voor het gemeenschappelijk beheer (artikel 11ter, §5);

² Het rapport kan worden overgemaakt aan de AD IAB van de FOD WASO, die het rapport zal overmaken aan de leden van de Commissie.

³ Voor de Fondsen die bevoegd zijn voor de beschutte werkplaatsen is er geen storting van 6% in het jaar X+1, de betaling gebeurt aan 100% in het jaar X. Verder ontvangen ze geen dotatie fiscale Maribel.

- de ontvangsten via terugvorderingen bij werkgevers die het loonkostplafond uit de cao/het raamakkoord niet hebben gerespecteerd (artikel 12, zesde lid);
- de ontvangsten via terugvorderingen bij werkgevers die bepaalde gegevens die worden vermeld in het werkingsdocument niet hebben aangeleverd. Die gegevens hebben betrekking tot:
 - de lijst van informatie te leveren door de werkgever nodig voor de uitbetaling van de tussenkomsten
 - de lijst van documenten die de werkgever aan het Fonds moet bezorgen in het kader van de controle van het loonplafond (artikel 18, zevende lid);
- de ontvangsten via terugvorderingen bij werkgevers bij wie werd vastgesteld dat de financiële tussenkomst te hoog was (artikel 18, achtste lid);
- de ontvangsten via terugvorderingen bij werkgevers van onverschuldigde bedragen indien een toekenning niet wordt ingevuld (artikel 19, tweede lid);
- de ontvangsten via terugstortingen door werkgevers bij wie de controle van het arbeidsvolume aanleiding geeft tot een terugbetaling van het niet-aanvaarde deel (artikel 50, §2, vierde en vijfde lid);
- de aard en het bedrag van andere ontvangsten;
- de betalingen aan de werkgevers in de loop van het betrokken jaar met betrekking tot de jaren die het betrokken jaar voorafgaan;
- de betalingen aan de werkgevers in de loop van het betrokken jaar met betrekking tot het betrokken jaar;
- een gedetailleerd overzicht van de middelen aangewend ter dekking van administratie- en personeelskosten;
- voor het Fonds sociale Maribel van het PC 330 en het Fonds sociale Maribel van de overheidssector: de betalingen aan het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering in het geval er met de middelen van de fiscale Maribel (of het compensatiebedrag) arbeidsplaatsen werden gecreëerd in de sector van de rusthuizen (artikel 59bis);
- voor de sectorale Fondsen bevoegd voor de beschutte werkplaatsen: de betalingen aan de werkgevers als loonsubsidie waartegenover geen bijkomende tewerkstelling staat (artikel 49, zesde lid);
- de aard en het bedrag van andere uitgaven.

5.2. Rapport over de toekenningen

Het rapport bevat een tabel dat als volgt een aantal cijfers weergeeft met betrekking tot de toekenningen in het voorafgaande jaar:

Rapport voor het jaar 20.... (jaar X)	op 1/1/jaar X	op 31/12/jaar X
Aantal toekenningen (in vte) van bepaalde duur		
- Functie X ⁴		
- Functie Y		
- ...		
Aantal toekenningen (in vte) van onbepaalde duur		
- Functie X		
- Functie Y		
- ...		
Aantal toekenningen⁵ (totaal, in vte)		
Niveau van de tussenkomst op jaarbasis per vte (in €)		
- Functie X		
- Functie Y		
- ...		
Gemiddeld financieringsniveau (= niveau van de tussenkomst / jaarloon)		
- Functie X		
- Functie Y		
- ...		

Schatting van de middelen (op jaarbasis) nodig voor de financiering van de stijging van het niveau van de tussenkomst (die werden beslist in het jaar 20..) bij de toekenningen die reeds bestonden voor 1/1/jaar X	
Schatting van de middelen nodig voor de financiering van de nieuwe toekenningen (die werden beslist in het jaar X)	

In het rapport gaat het om de toegekende middelen en worden ook het aantal werknemers weergegeven volgens het aantal toekenningen. Het gaat dus niet om de werkelijk bestede middelen, noch om de voltijdse equivalenten uitgedrukt op basis van de reële prestaties.

⁴ De uitsplitsing in functies is enkel nodig als er op het moment van de toekenning door het beheerscomité de functie als een criterium werd opgenomen.

⁵ Voor het aantal toekenningen op 1/1/jaar X wordt er enkel rekening gehouden met toekenningen waarvoor de uitvoeringstermijn ten laatste op 1/1/jaar X is ingegaan. Een toekenning die bv. op 7 december van het jaar X-1 is beslist maar pas mag uitgevoerd wordt vanaf 1 februari X telt hier nog niet mee.

Voor het aantal toekenningen op 31/12/jaar X geldt hetzelfde principe. Een toekenning die reeds is beslist voor het volgend jaar (= jaar X+1) moet nog niet worden meegeteld.

5.3. Rapport over de realisaties

Voor de jaren waarin de RSZ niet over (volledige) gegevens beschikt met betrekking tot het arbeidsvolume gerealiseerd met tussenkomsten van een Fonds sociale Maribel, moet het gerealiseerd arbeidsvolume eveneens worden gerapporteerd.

Gerealiseerd arbeidsvolume (in vte) in het jaar 20.. (X) :
Gerealiseerd arbeidsvolume (in vte) in het jaar 20.. (X-1) :
Gerealiseerd arbeidsvolume (in vte) in het jaar 20.. (X-2) :

5.4. Rapport over het gemeenschappelijk beheer

De Fondsen sociale Maribel beschikken over de mogelijkheid om het administratief beheer geheel of gedeeltelijk te groeperen. In dat geval moet er een specifiek rapport worden bezorgd.

5.4.1. Inhoud rapport

Jaarlijks stelt de rechtspersoon die instaat voor het gemeenschappelijk beheer ter gelegenheid van het opmaken van de jaarrekening een rapport op over het voorgaande jaar met vermelding van:

- 1° de totale inkomsten per juridische entiteit met inbegrip van de overeenkomstige financiële en uitzonderlijke opbrengsten;
- 2° de totale uitgaven per juridische entiteit met inbegrip van de overeenkomstige financiële en uitzonderlijke kosten;
- 3° de gedetailleerde uitgaven voor de Fondsen sociale Maribel⁶;
- 4° het personeelsbestand van de Fondsen sociale Maribel⁶;

Ten laatste op 30 april (van het jaar X+1) bezorgt de rechtspersoon die instaat voor het gemeenschappelijk beheer het rapport betreffende het voorgaande jaar aan de Fondsen sociale Maribel.

5.4.2. Rol revisoren

De revisor van elk Fonds sociale Maribel moet het rapport controleren. Hiervoor kunnen ze kennis nemen van de boekhouding en de comptabiliteitsbescheiden, de briefwisseling, de notulen, de periodieke toestandsopgaven en over het algemeen, van alle geschriften. Zij zien de samenstelling na van de goederen en van de waarden die aan de rechtspersoon die instaat voor het gemeenschappelijk beheer toebehoren of waarvan deze het gebruik heeft of waarover hij het beheer voert.

In een verslag aan het beheerscomité van het Fonds sociale Maribel deelt hij mee of de inkomsten en uitgaven uit het rapport uitsluitend betrekking hebben op het gemeenschappelijk beheer.

Net als het rapport over het gemeenschappelijk beheer moet dit verslag, samen met de balans en resultatenrekening of de jaarrekening door het Fonds sociale Maribel worden bezorgd aan de minister

⁶ Om de duidelijkheid van het rapport te verhogen, worden de cijfers van het jaar voorafgaand aan het betrokken jaar eveneens in het rapport vermeld.

van Werk, de minister van Sociale Zaken, de minister van Volksgezondheid en de leden van de Commissie sociale Maribel.

5.4.3. Commissie sociale Maribel

De leden van de Commissie sociale Maribel nemen binnen de twee maanden na ontvangst van het rapport een beslissing over de inkomsten en uitgaven met betrekking tot het gemeenschappelijk beheer. Als het nodig is, kunnen de leden van de Commissie bijkomende info opvragen via de regeringscommissarissen.

De Fondsen sociale Maribel hebben na de beslissing van de Commissie één maand de tijd om een beroep in te stellen tegen de beslissing van de Commissie sociale Maribel bij de ministers bevoegd voor Werk en Sociale Zaken.

5.4.4. Terugbetaling aan de Fondsen

Indien de fondsen sociale Maribel als voorschot meer middelen dan nodig hebben overgemaakt aan het gemeenschappelijk beheer, moet het overschot ten laatste op 30 november (van het jaar X+1) worden teruggestort.

Bedragen die door de Commissie sociale Maribel (of de ministers) werden geweigerd, moeten eveneens tegen 30 november worden teruggestort.

6. Terugvorderingen door het Fonds

Het kb vermeldt verschillende situaties waarbij het Fonds sociale Maribel moet of kan overgaan tot een terugvordering bij de werkgevers:

- Indien het loon van de Maribelwerknemer hoger ligt dan het loonplafond, als dit van toepassing is (zie punt 1. van deze nota) (art. 12)
- Indien de werkgever de noodzakelijke gegevens niet overmaakt voor de controle op het arbeidsvolume of voor de toekenning van de financieringen (art. 18)
- Indien wordt vastgesteld dat de gegeven financiële tussenkomst te hoog was (art. 18)
- Indien na zes maanden een toekenning niet wordt ingevuld, wordt deze van rechtswege geannuleerd, tenzij het beheerscomité van het Fonds hiervan afwijkt. De reeds betaalde bedragen moeten door het Fonds worden teruggevorderd (art. 19)
- In het geval van een daling van het arbeidsvolume of in het geval van substitutie (zoals uitgelegd in punten 4.2.1. en 4.2.2. van deze nota) (art. 50).

De mogelijkheden tot terugvordering van de financiering zijn evenwel niet beperkt tot deze gevallen die expliciet in het kb zijn vermeld. Zo kan een fonds steeds overgaan tot terugvordering of stopzetting van de financiering indien blijkt dat de werkgever de toekenningsvoorwaarden niet respecteert.

- Bv. als het beheerscomité een toekenning voorzag voor bepaalde functies, maar de werkgever de financiering gebruikte voor de tewerkstelling van een werknemer in een andere functie.

7. Aanpassingen aan de collectieve arbeidsovereenkomsten sociale Maribel

Ten slotte herinneren we aan artikel 10 van het kb dat voorziet in een procedure van goedkeuring voor de collectieve arbeidsovereenkomsten en raamakkoorden, die de bepalingen bevatten zoals vermeld in respectievelijk artikelen 8 en 9 van het kb, door de Ministers van Werk en van Sociale Zaken.

Om deze goedkeuring mogelijk te maken, dient de collectieve arbeidsovereenkomst en het raamakkoord te worden betekend aan de twee ministers. Het is aangewezen om op het moment van deze betekening eveneens een kopie van deze cao of raamakkoord door te sturen naar de AD IAB van de FOD WASO.

Binnen één maand vanaf de datum van betekening aan de Ministers, betekenen de ministers al dan niet hun goedkeuring. Bij overschrijding van deze termijn wordt de collectieve arbeidsovereenkomst of het raamakkoord geacht te zijn goedgekeurd.

Deze goedkeuringsprocedure staat los van de procedure van algemeenverbindendverklaring van de cao. De algemeenverbindendverklaring zal niet mogelijk zijn indien geen goedkeuring door de beide ministers kan worden voorgelegd of, bij uitblijven van een beslissing van de beide ministers, indien niet kan worden aangetoond dat de cao aan de ministers werd betekend.

Daarnaast zullen de nieuwe bepalingen in de cao of het raamakkoord geen toepassing kunnen vinden indien er geen goedkeuring werd verleend.
